Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 18 maja 1933 r.- 862.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

P r z e m ó w i e n i a a d w . S k i p i s a, p r o f . B i r ż y s z k i i p r e z y d e n t a S m e t o n y p o d c z a s o b c h o d u "D n i a W i l n a" ."Lietuvos Aidas" Nr.108 /V.1933/:Podczas obchodu "Dnia Wilna" 14 maja wygłosili m.in. przemówienia adw.Skipitis, prof.M.Birżyszka i prezydent Smetona. Adw.Skipitis powiedział, co następuje:

Litwini dziś zwracają swój wzrok ku Wilnu, jako ku romantycznej świątyni, z której czerpią siły dla twórczej pracy. O ile pragną mieć Wilno, winni oni stać się świadomymi Litwinami. Pracę w tym kierunku dokonają:nauczyciel, kobieta w rodzinie, pisarz, poeta, artysta. Następnie przemawiał prof.Birżyszka:

Społeczeństwo litewskie w Kownie uroczyście przyrzekła walczyć o wyzwolenie swych braci wileńskich. Przed kilku tygodniami wróg spędził do Wilna z całej Polski wojsko, nietylko grożąc Litwie lecz potwierdzając, jakgdyby, że to, co mieczem oderwał od Litwy, mieczem będzie trzymał. Litwini również cenią miecz, którym wywalczyli sobie niepodległość. Używają jednak tego miecza w decydującej chwili. Orężem litewskim jest uświadomienie, szczera decyzja i wiara w słuszność sprawy wileńskiej. Dla Litwy miecz jest ostatecznym tylko orężem. Taka jest odpowiedź litewska dla tych, którzy grożą.

Przemówienie prezydenta Smetony brzmiało, jak następuje: "Dzień Wilna" ma świadczyć, że naród litewski nigdy nie zapomni Wilna i nie uspokoi się zanim go nie odzyska. "Dzień Wilna" jest odpowiedzią dla tych cudzoziemców, którzyby woleli, by Litwa choć na czas jakiś zamilkła co do swych świętych praw. "Dzień Wilna" jest odpowiedzią dla tych nielicznych Litwinów,których sprawa wileńska znudziła jako ciężar i zgangrenowana część zdrowego ciała. Próżne były wysiłki stosowane przy pomocy prasy i innych środków, by załamać zdecydowanie narodu litewskiego w kierunku wyzwolenia stolicy Gedymina. Litwini chcą litewskiej Litwy ze stolicą Wilnem, tą kolebką, gdzie dojrzewała litewska idea narodowa. Czyż mogą Litwini zapomnieć o Wilnie, do którego lała się krew litewskich ochotników? Czyż mogą zapomnieć o przysiędze ochotników z 1919 r., że wyzwolą całą Litwę? Nie wolno wyrzekać się rozpoczętej pracy.

T a j n y u k ł a d l i t e w s k o - n i e m i e c k i w s p r a w i e W i l n a ."Pehdeja Brihdi" Nr.106 /V.1933/:Żydowska agencja telegraficzna /ITA/ otrzymała z dobrze poinformowanych źródeł zbliżonych do pewnego przedstawicielstwa zagranicznego w Berlinie informacje o podpisanym niedawno tajnym układzie litewsko-niemieckim.Układ przewiduje, że w wypadku wojny polsko-niemieckiej armja litewska winna zaatakować Wilno. Drugi punkt tego układu głosi, że Niemcy zrzekają się swych pretensyj do obszaru Kłajpedy. Będzie to rekompensata za pomoc litewską Niemcom w przyszłej wojnie z Polską.

W ostatnich czasach rząd Hitlera starał się uzyskać poparcie wszystkich państw bałtyckich. To się jednak nie udało i Niemcy związały się z Litwą, czego rezultatem jest wspomniany układ.

Elta powyższą wiadomość dementuje.

D o k o ł a r o k o w a ń h a n d l o w y c h z N i e m c a m i . Prasa kowieńska /z 15.V.1933/:13 maja powrócił z Berlina do Kowna poseł niemiecki w Litwie p.Zechlin, który przywiózł ze sobą nowe instrukcje dla prowadzenia rokowań handlowych. P.Zechlin odbyć ma rozmowę z ministrem Spraw Zagr. dr.Zauniusem, z którym też ostatecznie ustali podstawę rokowań. Według obiegających w kołach poinformowanych pogłosek, rokowania mają się rozpocząć ok.22 b.m. Według panującego przekonania, rokowania mają mieć przebieg bardzo ciężki. Należy zauważyć, iż bilans handlowy z Niemcami w ciągu ostatnich trzech miesięcy jest bierny, czego powodem jest niewątpliwie wprowadzenie przez Niemcy niezwykle wysokich ceł na import artykułów rolnych. Jednak wątpliwem jest, czy w obecnych warunkach uda się Litwinom uzyskać w tej sprawie jakiekolwiekbądź ulgi.-

N a r a d a d y p l o m a t ó w l i t e w s k i c h ."Echo" Nr.130. /V.1933/:W związku z wypadkami ostatniemi na terenie międzynarodowym odbyć się ma w dniach najbliższych w Kownie narada dyplomatów litewskich. W naradzie wezmą udział przedstawiciele Litwy w Niemczech, Anglji, Francji, Sowietach,Włoszech i państwach bałtyckich.Celem tej narady jest wyczerpujące wzajemne poinformowanie się o wytworzonej konjunkturze politycznej.

W y j a z d d y r e k t o r a d e p a r t a m e n t u s a m o r z ą d o w e g o d o Ł o t w y ."Echo" Nr.130 /V.1933/:Dyrektor Dep.Samorządowego Borkowski wyjechał do Rygi dla zaznajomienia się z działalnością samorządów łotewskich.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

O g ó l n y z j a z d t a u t i n i n k ó w ."Echo" Nr.131 /V.1933/: W czerwcu odbędzie w Kownie ogólny zjazd związku narodowców, na którym wystąpią z referatami wszyscy ministrowie.

S p r a w a l i t e r a t ó w o s k a r ż o n y c h o k o m u n i z m ."Echo" Nr.131 /V.1933/:Sprawa aresztowanych i oskarżonych o komunizm literatów /Boruta i inni/ przekazana została sędziemu śledczemu do spraw szczególnej wagi Wasilewskiemu.-

A r e s z t o w a n i e s z p i e g a ."Echo" Nr.131 /V.1933/:W tych dniach policja kryminalna aresztowała mieszkańca Olity Wiktora Dźwilińskiego, który się przyznał do szpiegostwa na rzecz Polski.-

P r o j e k t u s t a w y o n a d z o r z e n a d s y n d y k a t a m i .Prasa kowieńska /z 15.V.33/:Jak podają, Rada Stanu zakończy ~~ła~~ wkrótce opracowywanie projektu ustawy o nadzorze nad syndykatami i prześle go do Gabinetu Ministrów. Ustawa zostanie wprowadzona w życie w końcu lata.

Koła handlowe rozważają obecnie kwestję założenia sądu rozjemczego dla rozpatrywania różnych zatargów między kupcami. W swoim czasie M-stwo Skarbu przystąpiło do opracowania statutu takiego sądu. Wkrótce statut ten ma już być gotowy. Sąd rozjemczy będzie istniał przy Izbie Handlowej.-

R e d u k c j a p ł a c u r z ę d n i c z y c h .Prasa kowieńska /z 15.V.33/:Gabinet Ministrów na jednem z ostatnich posiedzeń przy przyjmowaniu budżetu uchwalił znacznie zmniejszyć urzędnikom dodatki osobiste, sumy reprezentacyjne, dodatki za pracę ponad normę, djety i in.Zwłaszcza wielkiej redukcji ulegną dodatki osobiste. W wyniku redukcji przewiduje się zaoszczędzić ok.1 milj.lt.

W y c o f a n i e a n t y ż y d o w s k i e g o d z i e n n i k a z u n i w e r s y t e t u .Prasa kowieńska /z 15.V.1933/:Przedstawiciele frakcji żydowskiej Przedstawicielstwa Studentów uniwersytetu W.W. odwiedzili prorektora prof.Czesnisa,prosząc o zakaz sprzedaży antymniejszościowego i przeciwżydowskiego dziennika "Naujas Tautos Žodis". Prorektor przyrzekł studentom kwestję tę uregulować.-

Ż ą d a n i e z a k a z u o s i e d l a n i a s i ę c u d z o z i e m c o m n a L i t w i e .Prasa kow. /z 15.V.1933/:12 maja na posiedzeniu plenarnem Przedstawicielstwa Studentów uniwersytetu kowieńskiego wysunięto żądanie zakazu osiedlania się na Litwie cudzoziemców narodowości nielitewskiej i usunięcia ze stanowisko obcokrajowców. Motywem tego żądania jest trudność zdobycia pracy przez siły miejscowe i ujemny wpływ na rozwój kultury litewskiej.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

S z k o l n i c t w o w K ł a j p e d z i e ."Liet.Aidas" Nr.78 /V.1933/:W 1932-33 roku szkolnym było og.na obszarze kłajpedzkim szkół powszechnych i średnich prywatnych i rządowych 264. Uczęszczało do nich 20.632 uczniów. Nauczycieli było 569. Szkół powszechnych ogółem jest 235; uczniów 17.836, nauczycieli 420. Prywatnych szkół powszechnych 11, uczniów 432, nauczycieli 13. Różnych szkół specjalnych 24. Liczba uczniów w szkołach powszechnych w porównaniu z 1926 r. wzrosła o 2.559 uczniów /16,8%/.